

Verzenddatum:

Datum: 25 juni 2025

Uw brief van:

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: Z147494/UIT25-145590

Onderwerp: Zienswijze Ontwerp Nationaal
Programma Ruimte voor Defensie
(NPRD) regio Achterhoek

Directie Materieel, Vastgoed, Leefomgeving
en Duurzaamheid Ministerie van Defensie
Postbus 20701
2500 ES DEN HAAG

Nationaal Programma Ruimte voor Defensie

Geachte directie,

Namens de acht Achterhoekse gemeenten en gemeenten Doesburg en Lochem reageren wij op het Ontwerp Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (hierna NPRD). Onze reactie richt zich op de aanwijzing van een groot deel van de Achterhoek als laagvlieggebied voor helikopters (gebied N5). Deze reactie is een aanvulling op de zienswijze die de provincie Gelderland mede namens de Achterhoekse gemeenten heeft ingediend.

Gezien de huidige geopolitieke ontwikkelingen en het verhoogde dreigingsniveau begrijpen wij de noodzaak van meer ruimte voor defensie. Dit laat onverlet dat wij in het ontwerp NPRD aspecten lezen die vragen en zorgen oproepen. In deze reactie brengen wij deze onder uw aandacht. Wij hopen dat u over deze aspecten helderheid kunt verschaffen. Helderheid is belangrijk voor ons als gemeenten, maar vooral ook voor onze inwoners. Gezamenlijk vragen wij ons af of de aanwijzing van onze regio als laagvlieggebied voor helikopters leidt tot beperkingen en onze brede welvaart wellicht schaadt. Ook zijn wij benieuwd in welke mate de laagvlieggebieden de gezondheid van mens en dier raakt. Iets wat onder de Omgevingswet zeer belangrijk wordt gevonden.

Gemeentelijke opgaven

Het is goed om te lezen dat rekening wordt gehouden met de verschillende gemeentelijke opgaven. Hoewel het ontwerp hierover geen expliciete uitspraken doet is tijdens bijeenkomsten verzekerd dat woningbouwtaakstellingen en het uitvoering geven aan de RES-opgave worden gerespecteerd en naast elkaar doorgang kunnen vinden. Daarnaast stelt het ons gerust dat het laagvliegen op 600 meter afstand van bebouwde kommen plaatsvindt, waardoor de overlast in onze kernen beperkt blijft. Wij kunnen ons voorstellen dat het daarbij wel gaat om meer bebouwde kommen dan die zijn aangewezen in figuur 9-5 (optimalisatie van laagvlieggebied N5) in de planMER. In het Ontwerp NPRD staat beschreven dat het laagvliegen mogelijk tot beperkingen kan leiden voor woningbouw in het buitengebied, afhankelijk van het planologisch regime. Deze formulering achten wij te vaag en in deze fase van het proces ongewenst. Kan concreter worden gemaakt welke beperkingen voor woningbouw in het buitengebied te verwachten zijn? En kan aangegeven worden hoe het licht planologisch regime wordt doorvertaald in het Bkl? Daarbij gaan wij er van uit dat een dergelijk regime in ieder geval geen beperkingen met zich meebrengt voor erftransformaties in het buitengebied, waaronder ook woningsplitsingen en/of Rood-voor-Rood-projecten, of voor ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de al in regionale afspraken omschreven uitbreiding van lokale of regionale bedrijventerreinen.

Communicatie richting inwoners

Tijdens bijeenkomsten is aangegeven dat vooraf niet altijd duidelijk is welke routes exact gevlogen gaan worden. Tegelijkertijd vermeldt de Plan MER dat door tijdige communicatie overlast beperkt kan worden. Dit lijkt met elkaar in tegenspraak. Wij vinden het essentieel dat onze inwoners tijdig op de hoogte worden gebracht, zodat zij kunnen anticiperen op het laagvliegen. Wij verzoeken u aan te geven hoe u invulling aan deze tijdige communicatie denkt te geven om de overlast en risico's voor verschillende onderdelen/doelgroepen die staan beschreven in de Plan MER te verkleinen (denk aan: schrik-effect bij dieren en mensen).

Groot aantal onzekerheden:

Bij het lezen van de Plan MER werd duidelijk dat er sprake is van een groot aantal onzekerheden. Zo staat beschreven dat het niet mogelijk is onderzoek uit te voeren naar stikstofuitstoot, geluid, trillingen en luchtkwaliteit, omdat de vliegroutes niet zijn vastgelegd.

Daarnaast staat beschreven dat het per laagvlieggebied sterk verschilt wanneer en hoeveel uur er gevlogen wordt en dat de omvang van de activiteiten, de omvang van het gebied en het aantal vliegreun per vierkante kilometer pas later bekend wordt. Het baart ons zorgen dat er op dit moment geen concretere uitspraken gedaan kunnen worden over de omvang van het laagvliegen en daarmee op de impact die het heeft op de leefomgeving van onze inwoners. Met name voor onze veehouders/agrariërs heeft het laagvliegen gevolgen voor hun bedrijfsvoering. Ook hebben we het nadrukkelijke verzoek om bij de laagvliegactiviteiten Natura 2000-gebieden en de provinciale beschermingszones daaromheen te mijden, aangezien hier op voorhand significant negatieve milieueffecten te verwachten zijn.

We vinden het van groot belang dat meer helderheid wordt gegeven over de te verwachten impact en de mogelijkheden om deze te verkleinen. Graag horen we hoe alsnog duidelijkheid verschaft kan worden over de omvang van het laagvliegen boven de Achterhoek. Desnoods door te werken met realistische scenario's of gefundeerde aannames.

Wij vertrouwen erop dat u onze vragen en zorgen serieus neemt en zien uw reactie in de Nota van antwoord met belangstelling tegemoet.

Namens burgemeester en wethouders
van de gemeente Aalten

(handtekening)

Naam collegelid

Namens burgemeester en wethouders
van de gemeente Berkelland

(handtekening)

Naam collegelid

Namens burgemeester en wethouders
van de gemeente Doetinchem

(handtekening)

Naam collegelid

Namens burgemeester en wethouders
van de gemeente Doesburg

(handtekening)

Naam collegelid

Namens burgemeester en wethouders
van de gemeente Lochem

(handtekening)

Naam collegelid

Namens burgemeester en wethouders
van de gemeente Montferland

(handtekening)

Naam collegelid

Namens burgemeester en wethouders
van de gemeente Oost Gelre

(handtekening)

Naam collegelid

Namens burgemeester en wethouders
van de gemeente Oude IJsselstreek

(handtekening)

Naam collegelid

Namens burgemeester en wethouders
van de gemeente Winterswijk

(handtekening)

Naam collegelid

Namens burgemeester en wethouders
van de gemeente Bronckhorst

(handtekening)

Naam collegelid